

“ਅਧਾਰਮਿਕਤਾ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ”

2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਅਧਿਆਇ 3 ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਬੁਰੇ ਸਮੇਂ ਹਨ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, “... ਭੈੜੇ ਸਮੇਂ ਆ ਜਾਣਗੇ” (3:1)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭੈੜੇ ਸਮਿਆਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਦੇ ਲਈ, ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਜਾਨਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਅਧਿਆਇ 3:1-9 ਵਿਚ ਇਸੇ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ 3:10-17 ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਹੈ।

ਪਿਣਾਉਣੇ ਪਾਪ (3:1-4)

‘ਪਰ ਇਹ ਜਾਣ ਛੱਡ ਭਈ ਅੰਤ ਦਿਆਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭੈੜੇ ਸਮੇਂ ਆ ਜਾਣਗੇ।’² ਕਿਉਂ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਆਪ ਸੁਆਰਥੀ, ਮਾਇਆ ਦੇ ਲੇਭੀ, ਸ਼ੇਖੀਬਾਜ਼, ਹੰਕਾਰੀ, ਕੁਫ਼ਰ ਬਕਣ ਵਾਲੇ, ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰ, ਨਾਸ਼ੁਕਰੇ, ਅਪਵਿੱਤਰ, ³ਨਿਰਮੇਹ, ਪੱਥਰ ਦਿਲ, ਪਰਾਈ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਅਸੰਜਮੀ, ਕਰੜੇ, ਨੇਕੀ ਦੇ ਵੈਰੀ, “ਨਿਮਕ ਹਰਾਮ, ਕਾਹਲੇ, ਘਮੰਡੀ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੋਣਗੇ।

ਅਧਿਆਇ 3:1-4 ਦੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਪੜ੍ਹਣ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਲੱਗੇ; ਪਰ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੱਜ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੁਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਘਬਰਾ ਜਾਣਾ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਚਾਹਤ ਸੀ ਕਿ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਆਪਣੇ ਯੁੱਗ ਦੀ ਅਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਕਹਾਵਤ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ: “ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਕਰਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।”

ਆਇਤ 1. ਅਧਿਆਇ 2 ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਦਾਸ ਨੂੰ ਦਿਆਲੂ ਅਤੇ ਭੱਦਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰੀਏ ਕਿ ਅਧਿਆਇ 3 ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਦਾਸ ਦਿਆਲੂ ਅਤੇ ਭੱਦਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਲੋਕ ਉਸ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣਗੇ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਅਧਿਆਇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, **ਪਰ ਇਹ ਜਾਣ ਛੱਡ ਭਈ ਅੰਤ ਦਿਆਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭੈੜੇ ਸਮੇਂ ਆ ਜਾਣਗੇ।** ਹੋਰਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, “ਤਿਮੋਥਿਉਸ, ਭਾਵੇਂ ਤੂੰ ਅੱਛਾ ਹੋਵੇਂ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਅੱਛਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਬੁਰੇ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਹ!” ਯੂਨਾਨੀ ਮੂਲ ਪਾਠ ਵਿਚ ਇਹ ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਵਾਕ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਇਤ 5 ਤੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

“ਭੈੜੇ” *χαλεπός* (ਚਾਲੀਓਸ) ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਯੂਨਾਨੀ ਵਿਚ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਜਾਂ ਉਗਰ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪਰਗਟਾਵਾ

ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਮੱਤੀ 8:28 ਵਿਚ ਗਦਰੀਨੀਆਂ ਦੇ ਭੂਤ ਚਿੰਬੜੇ ਹੋਏ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ “ਓਹ ਐਡੇ ਕਰੜੇ ਸਨ ਜੋ ਉਸ ਰਸਤੇ ਕੋਈ ਲੰਘ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੱਕਦਾ।”¹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ “ਮੁਸ਼ਕਲ” (NEB), “ਕਸ਼ਟਦਾਇਕ” (NRSV), “ਖਤਰਨਾਕ” (KJV), “ਭਿਆਨਕ” (Phillips), ਅਤੇ “ਡਰਾਉਣੇ” ਹੋਣਗੇ (NIV)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਸਕਣਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿ ਸਕਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ।²

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਵਾਕ “ਭੈੜੇ ਸਮੇਂ” ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਸਾਡੀ ਸਿਹਤ ਵਿਚ ਖਰਾਬੀ ਸੀ; ਪਰ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਵਿੱਤੀ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ।

“ਅੰਤ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ” ਭੈੜੇ ਸਮੇਂ ਆਉਣੇ ਸਨ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਅੰਤ ਦੇ ਦਿਨ” ਯਿਸੂ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਥੋੜਾ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ, ਪੌਲੁਸ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸੀਹੀ ਯੁੱਗ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, “ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਹਾਸ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸਮਾਂ।”³ ਪੰਤੋਕੁਸਤ ਦੇ ਦਿਨ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਯੋਏਲ 2 ਅਧਿਆਇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ: ਪਰਮੇਸੁਰ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ, “ਅੰਤ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਐਉਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਤਮਾ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰਾਂ ਉੱਤੇ ਵਹਾ ਦਿਆਂਗਾ” (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 2:17; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਉਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ “ਇਹ [ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦਾ ਵਹਾਇਆ ਜਾਣਾ] ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਨਬੀ ਯੋਏਲ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਬੋਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ” (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 2:16; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਇਬਰਾਨੀਆਂ 1:2 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, “ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ [ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ] ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਪੁੱਤ੍ਰ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਗੱਲ ਕੀਤੀ” (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਇਹ ਗੱਲ ਮੂਲ ਪਾਠ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਦੂਰ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:2-5 ਵਿਚ ਭੈੜੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿ “ਤੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪਰੇ ਰਹ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਏਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਓਹ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਘਰੇ ਘਰ ਘੁਸ ਕੇ” (3:5, 6; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਵਰਤਮਾਨ ਕਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਭੈੜੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਲੀ ਸਨ। ਉਹ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਰਹੇ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਦਿੱਸਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਦੀ ਆਮਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣਗੇ।⁴

ਆਇਤ 2. ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਲੰਬੇ ਵਾਕ (3:1-5) ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ **ਕਿਉਂ ਜੋ** (γάρ, *ਗਾਰ*) – ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ – “ਕਾਰਣ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।” ਉਹ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਦੱਸਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂ ਭੈੜੇ ਸਮੇਂ ਇੰਨੇ ਭੈੜੇ ਕਿਉਂ ਹੋਣਗੇ।

ਲੇਖਕ 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:2-5 ਅਤੇ ਰੋਮੀਆਂ 1 ਦੀ ਉਪ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅੰਤਰ ਵੀ ਹਨ। ਰੋਮੀਆਂ 1 ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਪੀ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3 ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਸਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ (ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ) ਉਸ ਦੀ ਮੁੱਖ ਚਿੰਤਾ *ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਦੁਨਿਆਵੀਪਨ ਅਤੇ ਅਧਾਰਮਿਕਤਾ* ਸੀ।

ਦੂਸਰਾ ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:1-5 ਬੇਸ਼ੱਕ ਇੱਕ “ਹਨੇਰਾ ਪੈਰਾ”⁵ ਹੈ। ਵੈਨ ਜੈਕਸਨ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੌਲੁਸ ਦਾ “ਸ਼ਰਮ ਦਾ ਹਾਲਾ” ਕਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਰਸੂਲਾਂ ਦੀ ਘ੍ਰਿਣਾਜੋਗ ਵਿਹਾਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਘ੍ਰਿਣਾਯੋਗ ਆਚਰਣ ਹੈ।”⁶ “ਭੈੜੇ ਸਮੇਂ” ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਠਾਰਾਂ ਨਾਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਥੋੜਾ ਸੰਗਠਨ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਸੂਚੀ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ: “ਮਨੁੱਖ” ਆਪ ਸੁਆਰਥੀ ... ਹੋਣਗੇ।” ਸੂਚੀ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਆਮ ਡੋਰ ਸਵਾਰਥੀਪਣ ਜਾਂ ਸਵੈ-ਕੇਂਦਰਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਨੂੰ “ਪ੍ਰੇਮ” ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੂਚੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ “ਆਪ ਸੁਆਰਥੀ” ਅਤੇ “ਮਾਇਆ ਦੇ ਲੋਭੀ” ਅਤੇ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੋਣਗੇ” (3:4)। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਘਿਣਾਉਣੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਦਿਲ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ।

ਫਿਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਗਭਗ ਅੱਧੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਯੂਨਾਨੀ ਵਿਆਕਰਣਕਾਰੀ “ਅਲਫ਼ਾ ਨਿਜੀ” ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਰਥਾਤ, ਸ਼ਬਦ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਮੂਲਾਂ ਤੋਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਅਲਫ਼ਾ (α, ਏ) ਲਗਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਕਾਰਾਤਮਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਅਗੇਤਰ “un”⁸ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਸੋਚਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਚੰਗੇ, ਪਵਿੱਤਰ, ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇ, ਕਿ “ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਸਨ।”

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਇਕੱਲਾ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਇੱਕ ਚਿੱਕੜ ਵਾਲੇ, ਬਦਬੂਦਾਰ, ਗੰਦੇ ਗਾਵਾਂ ਦੇ ਵਾੜੇ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਣ ਦਾ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੂਚੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਅਨੁਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਜੇ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਜਾਈਏ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਕਿਉਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਾਂਗੇ।

ਆਪਣੀ ਪਰਖ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਨੋਟ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ: ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਹਰ ਇੱਕ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸੀਮਿਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ; ਪਰ ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੀਏ। ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁਨੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

ਆਪ ਸੁਆਰਥੀ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਵਾਕ ਜੋ “ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ” ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਉਹ ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿਚ “ਪ੍ਰੇਮ” ਦੇ ਲਈ ਇਸ ਬਾਈਬਲ ਭਾਵ ਦਾ ਇੱਕ ਰੂਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ: *φιλία* (*ਫੀਲੀਆ*)। ਯੂਨਾਨੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੇ ਗਏ “ਪ੍ਰੇਮ” ਦੀ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਆਮ ਕਿਸਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼¹⁰ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਹੈ। *ਆਪ ਸੁਆਰਥੀ* *φίλωντος* (*ਫਿਲੋਂਟੋਸ*) ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ *φιλία* (*ਫਿਲਿਆ*, “ਪ੍ਰੇਮ”) ਅਤੇ *αὐτός* (*ਆਟੋਸ*, “ਆਪ”) ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ “ਪ੍ਰੇਮ” ਕਰਦੇ ਹਾਂ (ਮੱਤੀ 22:39¹¹) – ਅਰਥਾਤ, ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:28, 29)। ਪਰ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨਾਂ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੇ ਤਾਂ “ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰੋ” (ਮੱਤੀ 16:24)।

ਪ੍ਰੈਸੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ। ਮਾਇਆ ਦੇ ਲੋਭੀ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ, φιλάργυρος (ਫਿਲਰਗੁਰੋਸ) ਹੈ, ਜੋ φιλία (ਫਿਲਿਆ, "ਪ੍ਰੇਮ") ਨੂੰ ἄργυρος (ਆਗੁਰੋਸ, "ਚਾਂਦੀ" ਜਾਂ "ਮਾਇਆ")¹² ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਪਿਆਰ ਕਰੇਗਾ ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਮਾਇਆ ਦਾ ਲੋਭੀ ਹੋਣ ਦੇ ਖਤਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਇੱਕ ਹਵਾਲੇ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ: 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 6:9, 10. ਉਸ ਮੂਲ ਪਾਠ ਵਿਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਮਾਇਆ ਦਾ ਲੋਭ ਹਰ ਪਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਬੁਰਿਆਈਆਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਹੈ।"

ਅਫ਼ਸੁਸ ਵਿਚਲੇ ਝੂਠੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਕਦੇ ਵੀ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਮਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਹ ਸਵੈ-ਪ੍ਰੇਮੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੋ ਆਤਮਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕਮਾਤਰ ਚਿੰਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਲਾਈ ਸੀ। ਉਹ ਮਾਇਆ ਦੇ ਲੋਭੀ ਵੀ ਸਨ, ਜੋ "ਭਗਤੀ ਨੂੰ ਖੱਟੀ ਦਾ ਵਸੀਲਾ" ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਕਿ (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 6:5)।

"ਸੋਖੀਬਾਜ਼" ਹੋਣਾ। ਸੋਖੀਬਾਜ਼ ἀλαζών (ਆਲਾਜ਼ੋਨ) ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ ἄλη (ਏਲ, "ਅਵਾਰਾ")¹³ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਇੱਕ ਆਲਾਜ਼ੋਨ ਇੱਕ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਸੀ "ਜੋ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮੰਤਰਾਂ ਅਤੇ ਜਾਦੂ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦੇਸ ਵਿਚ ਘੁੰਮਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ, ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਰਾਮਬਾਣ ਹੈ।"¹⁴ ਆਖਿਰਕਾਰ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ "ਸੋਖੀਬਾਜ਼, ਡੀਂਗਮਾਰਾ"¹⁵ ਦੁਆਰਾ ਫੈਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਲੈਕਸੀਕਨ ਆਲਾਜ਼ੋਨ ਨੂੰ "ਇੱਕ ਝੂਠਾ ਨਾਟਕਬਾਜ਼, ਇੱਕ ਸੋਖੀਬਾਜ਼" ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।¹⁶ ਝੂਠੇ ਸਿੱਖਿਅਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ, ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਦਾਵਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਹੋਣਾ ਸੀ।

"ਹੰਕਾਰੀ" ਹੋਣਾ। ਹੰਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਰੋਤ ਅਗਲੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ: ਹੰਕਾਰੀ ਹੋਣਾ। "ਹੰਕਾਰੀ" ὑπερήφανος (ਹੁਪਰੇਫਾਨੋਸ) ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ ὑπερ (ਹੁਪਰ, "ਉੱਪਰ") ਅਤੇ φάινωμα (ਫੈਨੋਮਾਈ, "ਦਿਖਾਈ ਦੇਣਾ") ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਮੇਲ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ "ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਵਿਖਾਉਣ"¹⁷ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੰਕਾਰੀ ਮਨੁੱਖ "ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ" ਸਮਝਦਾ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 12:3)। ਉੱਚੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁੱਛ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਦਿਯੂਤ੍ਰਿਫੇਸ ਵਾਂਗ, ਜਿਹੜਾ "ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰ ਕੱਢ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ" (3 ਯੂਹੰਨਾ 9; NKJV)।

ਕੁਫ਼ਰ ਬਕਣਾ। ਕੁਫ਼ਰ ਬਕਣ ਵਾਲੇ ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਗਲੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਕੁਫ਼ਰ ਬਕਣ ਵਾਲੇ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ "ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ" (βλάσφημος, ਬਲਾਸਫੇਮਸ)¹⁸ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਵਿਚ, ਇਹ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

"ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ" ਹੋਣਾ। ਅਗਲੀਆਂ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਸ਼ਾਇਦ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਘਰ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਇੱਕ ਉਪ-ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਇਹ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਚਿੰਤਾ ਸੀ - ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, "ਘਰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕੋਨੇ ਦਾ ਪੱਥਰ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਇਹ ਡਿੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ

ਰਾਸ਼ਟਰ ਡਿੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।”

ਇਹ ਸਮੂਹ **ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰ** ਹੋਣ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। “ਅਣਆਗਿਆਕਾਰ” ἀπειθής (*ਅਪੀਥਿਸ*) ਤੋਂ ਹੈ, ਇਹ ਅਲਫ਼ਾ ਨਿਜੀ (ਨਾਕਾਰਾਤਮਕ) ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਹੈ: πειθω (*ਪੀਥੋ*, “ਸਹਿਮਤ ਕਰਵਾਉਣਾ”), ਅਗੇਤਰ α (*ਅ*) ਦੇ ਨਾਲ। ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ “ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹੋਣ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ” ਹੈ।¹⁹

ਮੂਸਾ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸਰਾਈਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੰਜਵਾਂ ਹੁਕਮ ਸੀ “ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅਰ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰ” (ਕੂਚ 20:12)। “ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ‘ਆਦਰ’ ਕਰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਬੋਲਣਾ। ਇਹ ਦਾ ... ਅਰਥ ਹੈ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨਾ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਭੱਦਰਤਾ ਅਤੇ ਆਦਰ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ।”²⁰

ਇਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਲਿਆਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ (ਮੱਤੀ 15:1-9; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 5:8)। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿੰਨੀ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਵਿਚ, ਆਕੀ ਅਤੇ ਜਿੰਦੀ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਪੱਥਰਾਂ ਨਾਲ ਮਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ (ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 21:18-20)। ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 6:1-3)। ਯਿਸੂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰਸੂਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਸਭ ਤੋਂ ਕਠੋਰ ਨਿੰਦਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਕਠੋਰ ਨਿੰਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਸਨ (ਮੱਤੀ 15:1-9; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 5:8)।

ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਹੈ। ਮਾਈਕ ਹਿਕਸਨ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਜੇਕਰ ਬੱਚੇ ਘਰ ਵਿਚ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਿਖਦੇ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਿਵੇਂ ਸੋਚ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਕੂਲ ਵਿਚ, ਕੰਮ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਤੇ (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 3:22-23), ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ (ਰੋਮੀਆਂ 13:1-7), ਜਾਂ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਐਲਡਰਾਂ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 13:17) ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿਣਗੇ?”²¹

“ਨਾਸ਼ੁਕਰੇ” ਹੋਣਾ। **ਨਾਸ਼ੁਕਰੇ** ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਾਕਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਬਦ: ἀχάριστος (*ਅਚਾਰੀਸਟੋਸ*) ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ, χάρις (*ਚੈਰਿਸ*, “ਧੰਨਵਾਦ”) ਨੂੰ α (*ਅ*) ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਨਾਕਾਰਾਤਮਕ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ, ਸਧਾਰਣ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਥੱਸਲੁਨੀਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਹਰ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰੋ” (1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 5:18)। ਪਰ, ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਇਦ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿ ਨਾਸ਼ੁਕਰੇ ਹੋਣ ਦਾ ਪਾਪ ਸੀ। ਵਿਲੀਅਮ ਸ਼ੈਕਸਪੀਅਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਇੱਕ ਨਾਸ਼ੁਕਰਾ ਬੱਚਾ ਸੱਪ ਦੇ ਦੰਦ ਤੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਤਿੱਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।”²² ਵਿਲੀਅਮ ਬਾਰਕਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਜਦੋਂ ਨੈਜਵਾਨ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਆਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਕਰਜ਼ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿ ਆਪਣੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਪਤਨਸ਼ੀਲ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।”²³

“ਅਪਵਿੱਤਰ” ਹੋਣਾ। ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, **ਅਪਵਿੱਤਰ** (ἀνόσιος, *ਅਨੋਜਿਓਜ*) “ਪਵਿੱਤਰ” ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ “ਪਵਿੱਤਰ” (ὅσιος, *ਹੋਸਿਓਸ*) ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਏ α (*ਅ*)²⁴ ਨਾਲ ਨਾਕਾਰਾਤਮਕ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ, ਇੱਕ ਆਮ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਜਾ

ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ, ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਦਰ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਰ, *ਹੈਸਿਓਸ* “ਕਦੀ ਕਦੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਯੂਨਾਨੀ ਵਿਚ ਫਿਲਿਅਲ ਸਨਮਾਨ [ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਧੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਮਾਤਾ ਜਾਂ ਪਿਤਾ ਦੇ ਲਈ ਸਨਮਾਨ] ਦੇ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇਹੋ ਸੰਕੇਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।”²⁵ ਇੱਕ ਨੇਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਪਵਿੱਤਰ ਜੀਵਨ ਜੀਉਂਦੇ ਹਨ।

ਆਇਤ 3. “*ਨਿਰਮੋਹ*” *ਹੋਣਾ*। ਅਗਲੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ: **ਨਿਰਮੋਹ** (*ἄστοργος*, *ਐਸਟੋਰਗੋਸ*)। ਪਿਆਰ ਦੇ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇੱਕ *α* (*ਅ*) ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਕਾਰਾਤਮਕ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ *φιλία* (*ਫਿਲਿਆ*) ਜਾਂ *ἀγάπη* (*ਅਗਾਪੇ*) ਪ੍ਰੇਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਇਹ *στοργή* (*ਸਟੋਰਜ*) ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਥੇ ਅਤੇ ਰੋਮੀਆਂ 1:31 ਵਿਚ ਨਾਕਾਰਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਨਿਰਮੋਹ” ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਰੋਮੀਆਂ 12:10 ਵਿਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿਚ “ਭਰੋਪਣ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ” ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। *ਸਟੋਰਜ* ਕਰੀਬੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਜਾਂ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਵੈਨਡੋਲ ਬਰੂਮ ਨੇ *ਸਟੋਰਜ* ਨੂੰ “ਮਿੰਨੀ ਅੰਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਹਾ।” ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਨਹੀਂ ਹੈ (*ਅਗਾਪੇ*) ਜਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰੇਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਵਸਤੂ ਦੇ ਆਕਰਸ਼ਣ (*ਫਿਲਿਆ*) ਦੇ ਕਾਰਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਅੰਟੀ ਮਿੰਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ, ਇਹ ਪ੍ਰੇਮ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਖੂਨ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ²⁶ ਹਨ।

ਸਟੋਰਜ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਣਾ ਅਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ। KJV ਨੇ *ਅਸਟੋਸਗੋਸ* ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਨਿਰਮੋਹ” ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। NRSV ਹੋਰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ; ਇਹ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਗ਼ੈਰ-ਮਨੁੱਖੀ” ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਰਦਾ ਹੈ।

“*ਪੱਥਰ ਦਿਲ*” *ਹੋਣਾ*। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਅੱਤਿਆਚਾਰੀ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਧੇਰੇ ਸਧਾਰਣ ਸੂਚੀ ਤੇ ਵਾਪਸ ਮੁੜਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਸਾਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਅਲਫ਼ਾ ਨਿਜੀ ਜਿਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ **ਪੱਥਰ ਦਿਲ** (*ἄσπονδος*, *ਐਸਪੋਨਡੋਸ*) ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਜੋ *σπονδία* (*ਸਪੌਂਡ*, “ਸ਼ਰਧਾਜਲੀ”) ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ *α* (*ਅ*) ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਨਾਕਾਰਾਤਮਕ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ ਤੇ “ਸ਼ਰਧਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ” ਹੈ। ਇਹ “ਸੰਧੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ” ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ “ਸ਼ਰਧਾਜਲੀ ਵਿਚ ਸਮਝੌਤੇ ਅਤੇ ਸੁਲਾਹ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।”²⁷ ਆਖਿਰਕਾਰ, ਇਸ ਨੂੰ “ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ... ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਦੇ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।”²⁸ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੁਤੱਬਣ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕੱਢ ਸਕਣ।

ਕੁਝ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਵਿਚ “ਨਾ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ” ਹੈ (NKJV; NLT; NIV)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਮਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਬਿਆਨ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ “ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੀ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ!” ਜੋ ਲੋਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਅਣਦੇਖਾ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ

ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਸਾਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ (ਮੱਤੀ 6:15)। NEB ਅਤੇ REB ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ “ਆਪਣੀ ਨਫ਼ਰਤ ਵਿਚ ਕਠੋਰ” ਹਨ।

ਕਈ ਵਾਰ ਅਸਪੱੱਡੇਸ ਨੂੰ ਦੂਸਰੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਰਥ ਦੇ ਵਿਚ ਸੰਧੀ-ਤੇੜਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ – ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਵਾਇਦੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। KJV ਅਨੁਵਾਦ ਵਿਚ “ਸੰਧੀ ਤੇੜਣ ਵਾਲੇ” ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਅਸਪੱੱਡੇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਸੰਧੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਸੰਧੀ ਨੂੰ ਤੇੜਦਾ ਹੈ, ਪੌਲੁਸ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾ ਬਣੋ!”

ਪਰਾਈ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ਅਸੀਂ 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਅਧਿਆਇਆਂ ਵਿਚ ਅਗਲੇ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ: ਜੋ ਕਿ ਪਰਾਈ ਨਿੰਦਿਆ (διδόλολος, ਡਾਇਬੋਲੋਲੋਸ) ²⁹ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਆਇਤ ਵਿਚ ਪਰਾਈ ਨਿੰਦਿਆ ਦਾ ਗਹਿਰਾ ਸੰਬੰਧ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਡਾਇਬੋਲੋਲੋਸ (ਜਿਸ ਦਾ ਆਮ ਅਨੁਵਾਦ “ਸ਼ਤਾਨ” ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਉਹ ਸ਼ਤਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਨਾਮ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੌਖਿਕ ਹਤਿਆਰੇ ਆਪਣੇ ਘ੍ਰਿਣਾਯੋਗ ਝੂਠਾਂ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਤਾਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

“ਅਸੰਜਮੀ” ਹੋ ਕੇ ਜੀਉਣਾ। ਅਗਲਾ ਅਸੰਜਮੀ ਹੈ, ਜੋ ἀκρατίας (ਅਕਰੇਟਸ) ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ κράτος (ਕਰਾਟੋਸ, “ਸ਼ਕਤੀ”) ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ α (ਅ) ³⁰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। “ਜਦੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਉਪ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ [ਅਕਰੇਟਸ] ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਰਗੇ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਨੈਤਿਕ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।”³¹ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਹੋਟਲ ਅਤੇ ਨਾਚਘਰ ਦਾ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਬੁਲਾਹਟ ਦੀ ਖਾਸੀਅਤ ਹੈ: “ਆਓ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡੋ।” ਹੋਰਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਇਸਤਿਹਾਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਛੱਡਣ ਦੇ ਲਈ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨਵਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

“ਕਰੜੇ” ਹੋਣਾ। ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਗਲੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਕਰੜੇ ਹੈ। ਇਹ ἀνήμερος (ਅਨੇਮੇਰੋਸ) ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਬਜਾਇ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਲਈ ਬੇਹਤਰ ਵਰਣਨ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ἦμερος (ਹੇਮੇਰੋਸ, “ਕੋਮਲ” ਜਾਂ “ਸ਼ਾਂਤ”) ਨਾਲ ਇੱਕ α (ਅ) ਲਗਾ ਕੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ “ਵੱਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ, ਵਹਿਸ਼ੀ”³² ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਬਾਰਕਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਨੇਮੇਰੋਸ “ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਹਮਦਰਦੀ।”³³ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਕ ਪਾਪ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, “ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?” ਇਸ ਦਾ ਉੱਤਰ ਅਨੇਮੇਰੋਸ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਅਪਰਾਧੀ “ਬੇਰਹਿਮ” ਹੈ।

ਨੋਕੀ ਦੇ ਵੈਰੀ। ਅਲਫ਼ਾ ਨਿਜੀ ਦਾ ਆਖਰੀ, ἀφιλάγαθος (ਅਫੀਲਾਗਾਥੋਸ), ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਨੋਕੀ ਦੇ ਵੈਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ, ਕਿਰਿਆ φιλέω (ਫਾਈਲੋ, “ਪ੍ਰੇਮ”) ἀγαθός (ਅਗਾਥਸ, “ਨੋਕੀ”) ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ α (ਅ) ਦੇ ਨਾਲ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹੈ “ਚੰਗੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਨਾ ਕਰਨਾ।”³⁴ ਤੀਤੁਸ 1:8 ਵਿਚ, ਐਲਡਰਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ “ਨੋਕੀ

ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ" ਹੋਣਾ ਹੈ (ESV)। ਉਸ ਹਵਾਲੇ ਵਿਚ, φιλόγαθος (ਫਲੈਗਾਥੋਸ) ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਨੂੰ ਜੋ ਚੰਗਾ³⁵ ਹੈ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ, ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਨਾਵਾਚਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂ ਹਰ ਚੰਗੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਪ੍ਰਿਠਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਚਾਨਣ ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੇਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਾਪ ਭਰੀ ਦਸ਼ਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨੇਕੀ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਮਾਪਣ ਦੇ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹੋਰਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਮਸੀਹੀਆਂ, ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਆਇਤ 4. ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਭੈੜੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿਠਾਯੋਗ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਆਖਰੀ ਸੂਚੀ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖ "ਨਿਮਕ ਹਰਾਮ, ਕਾਹਲੇ, ਘਮੰਡੀ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੋਣਗੇ।"

"ਨਿਮਕ ਹਰਾਮ" ਹੋਣਾ। ਇਸ ਆਖਰੀ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਸ਼ਬਦ ਨਿਮਕ ਹਰਾਮ ਹੈ, ਜੋ *πρόδοτης* (ਪਰੂਡੋਟਸ) ਤੋਂ ਹੈ। ਇਹ *παραδίδομι* (ਪੈਰਾਡਾਈਡੋਮੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ, ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਦੇ ਦੇਣਾ," ਅਰਥਾਤ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਸੌਂਪ ਦੇਣਾ।³⁶ ਪੈਰਾਡੋਟਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ "ਗੱਦਾਰ"³⁷ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਯਹੂਦਾ ਇਸਕਰਿਯੋਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਲੂਕਾ 6:16)। ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ, ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਸੀਹੀਆਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਕੇ ਰੋਮੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਸੌਂਪਿਆ ਸੀ। ਅੱਜ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੇ ਲਈ ਵੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਜੋ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣ ਦੇ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਣਗੇ।

"ਕਾਹਲੇ" ਹੋਣਾ। ਕਾਹਲੇ *προπετής* (ਪ੍ਰੋਪੀਟਸ) ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ *πρό* (ਪ੍ਰੋ, "ਅੱਗੇ") ਅਤੇ *πίπτω* (ਪਿਪਟੋ, "ਡਿੱਗਣਾ") ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ ਤੇ, "ਅੱਗੇ ਡਿੱਗਣਾ"³⁸ ਜਾਂ "ਸਿਰ ਪਰਨੇ ਡਿੱਗਣਾ।"³⁹ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ ਤੇ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ (ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਚਿੰਤਾ ਕਰਕੇ) ਕਾਰਜ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਵਾਲਟਰ ਬਾਉਰ ਦਾ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ *ਪ੍ਰੋਪੀਟਸ* ਨੂੰ "ਜਲਦਬਾਜ਼, ਜਿੱਦੀ, ਲਾਪਰਵਾਹ, ਅਸਾਵਧਾਨ"⁴⁰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ ਸਮਝੇ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਲੋਕ ਅਤੀਅਲ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ।

"ਘਮੰਡੀ" ਹੋਣਾ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸੂਚੀ ਦੇ ਅੰਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਘਮੰਡੀ (*τυφώω*, ਟੂਫੋ⁴¹), ਘਮੰਡੀ, ਫੁੱਲੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਵੈ-ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪਾਪ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹਾਂ। NEB ਅਨੁਵਾਦ ਵਿਚ ਹੈ "ਆਤਮ-ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਫੁੱਲ ਜਾਣਾ।" ਆਪਣੀ ਬੁੱਧੀ, ਆਪਣੀ ਦਿੱਖ, ਅਤੇ ਸਧਾਰਣ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧਾ-ਚੜਾ ਕੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਯਾਕੂਬ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, "ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੰਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਪਰ ਹਲੀਮਾਂ ਉੱਤੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰਦਾ ਹੈ" (ਯਾਕੂਬ 4:6)।

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਸੂਚੀ ਦੇ ਸਿਖਰ ਤੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ: ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੋਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮੁੱਖ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। "ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ" *φιλήδονος*

(ਫਿਲੀਡੋਨੇਸ) ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ φίλος (ਫਿਲੋਸ, "ਪ੍ਰੇਮੀ") ਅਤੇ ἠδονή (ਹੈਡਨ, "ਅਨੰਦ")⁴² ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ। "ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ" φιλόθεος (ਫਿਲੋਥਿਓਸ) ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ φίλος (ਫਿਲੋਸ, "ਪ੍ਰੇਮੀ") ਨੂੰ θεός (ਥਿਓਸ, "ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ") ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ।

ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। "ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ... ਸਾਨੂੰ ਭੋਗ ਲਈ ਸੱਭੋ ਕੁਝ ਤਰਾਤਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ" (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 6:17)। ਪਰ, ਜਦੋਂ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ, ਸਾਡੇ ਪੈਸੇ, ਜਾਂ ਸਾਡੀ ਤਾਕਤ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਸਥਾਨ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਲਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਅਨੰਦ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਜੀਵਨ-ਸ਼ੈਲੀ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਹੈ: ਅਤੇ ਇਹ "ਅਨੰਦ" ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ: "ਹੇਡੋਨਿਜ਼ਮ" ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਦੇ ਪਾਗਲ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਪਾਗਲਪਣ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾਵਾਂ ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ: "ਤੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪਣੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜਾਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਬੁੱਧ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰ" ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ ਹੁਕਮ ਇਹੋ ਹੈ। ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਹ ਦੇ ਵਾਂਗ ਹੈ ਕਿ "ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਿਹਾ ਪਿਆਰ ਕਰ" (ਮੱਤੀ 22:37-39)।

ਪ੍ਰਿਣਾਯੋਗ ਪਾਪੀ (3:5-9)

ਪਖੰਡੀ ਲੋਕ (3:5)

ਭਗਤੀ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਵੀ ਉਹ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਇਨਕਾਰੀ ਹੋਣਗੇ, ਤੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪਰੇ ਰਹ।

ਆਇਤ 5. ਆਇਤ 2 ਤੋਂ 4 ਵਿਚਲੀ ਪਾਪ ਭਰੇ ਆਚਰਣ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਆਇਤ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨਿੰਦਾਯੋਗ ਪਾਪਾਂ ਵਿਚ ਲੁਪਤ ਲੋਕ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ **ਭਗਤੀ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ** ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇੱਕ "ਰੂਪ," μῆρρωσις (*ਮੇਰਫੇਸਿਸ*) ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ "ਖਾਕੇ"⁴³ ਦੇ ਸਮਾਨ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਵਿਚਾਰ ਸਿਰਫ "ਬਾਹਰਲਾ ਰੂਪ ਹੀ"⁴⁴ ਹੈ। "ਭਗਤੀ" (ἐπισηβεια, *ਯੂਸਬੀਯਾ*) ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿ ਇੱਕ ਗਹਿਰੇ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਇਹ "ਸਿਰਫ ਦਿਖਾਵਟੀ ਤੌਰ ਤੇ ਭਗਤ ਹੋਣ ਨੂੰ"⁴⁵ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ, *ਯੂਸਬੀਯਾ* "ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਧਰਮ ਜਾਂ ਭਗਤੀ ਦੇ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ,"⁴⁶ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ "ਧਰਮ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਰੂਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ" ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (CJB)। NEB ਵਿਚ "ਅਜਿਹੇ ਮਨੁੱਖ ਜੋ ਧਰਮ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਰੂਪ ਨੂੰ ਜੀਉਂਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।"

ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ, ਇਹ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ – ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਬਾਹਰੀ ਰੂਪ ਵਿਚ।⁴⁷ ਉਹ ਅਰਾਧਨਾ ਬੰਦਗੀਆਂ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਗਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਵਿਚ "ਆਮੀਨ" ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਭੋਜ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਪਰ, ਅਰਾਧਨਾ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਬਾਹਰੀ ਦਿਖਾਵਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ; ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਫਰੀਸੀਆਂ ਦੇ ਵਾਂਗ, ਉਹ "ਕਲੀ ਫੇਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕਬਰਾਂ ਵਰਗੇ [ਸਨ] ਜਿਹੜੀਆਂ ਬਾਹਰੋਂ ਤਾਂ ਸੋਹਣੀਆਂ ਦਿਸਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ ਮੁਰਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ

ਅਤੇ ਹਰ ਪਰਕਾਰ ਦੀ ਪਲੀਤੀ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ" (ਮੱਤੀ 23:27)। ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਾਧਨਾ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਉਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦੇ ਸਨ? ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਬਣਦੇ ਸਨ। ਝੂਠੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਇਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦਿਵਾਇਆ ਸੀ।

ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਰੂਪ" ਮਹੱਤਵਹੀਣ ਹੈ। ਜੇ. ਗਲੈਨ ਗੋਲਡ ਨੇ ਲਿਖਿਆ,

ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚਾ ਧਰਮ ਰੂਪ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਰੂਪ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਕੁਦਰਤੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਜਾਂ ਪਰਸਪਰ ਇਕਮਾਤਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿਚ, ਜੇਕਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਅਰਾਧਨਾ ਕਿਰਪਾ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰੂਪ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਇੱਕ ਮਿਲਾਪ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।⁴⁸

ਜਿਵੇਂ ਹੋਰਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਰਾਧਨਾ ਵਿਚ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਡੇਟਨ ਕੇਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰੂਪ ਇੱਕ ਧੋਖਾ ਹੈ।"⁴⁹

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, **ਭਗਤੀ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਵੀ ਉਹ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਇਨਕਾਰੀ**⁵⁰ ਹੋਣਗੇ। "ਇਸਦਾ" ਦਾ ਪੂਰਵ ਖੰਡ ਪਿਛਲੇ ਖੰਡ ਦੀ "ਧਾਰਮਿਕਤਾ/ਧਰਮ" ਹੈ। "ਉਹ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਇਨਕਾਰੀ ਹੋਣਗੇ" ਸਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੀ ਉੱਠਣਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ [ਸੀ] (2:18; ਵੇਖੋ ਰੋਮੀਆਂ 1:4)। ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਝੂਠੇ ਸਿੱਖਿਆਕਾਂ ਨੇ ਇੰਜੀਲ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ, ਜੋ "ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ" ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 1:16; ਵੇਖੋ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 4:12)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨਾਂ ਤੋਂ ਵੀ "ਉਹ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ (ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ)" (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:6)। ਤੀਤੁਸ 1:16 ਵਿਚ, ਝੂਠੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ: "ਉਹ ਆਖਦੇ ਹਨ ਭਈ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਆਪਣੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ" (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਵਚਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਸਮੱਰਥ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਮਹਾਨ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਪਰ, ਅਸਲ ਵਿਚ, ਉਹ ਸ਼ਕਤੀਹੀਣ ਸਨ।

ਅੱਜ ਇੱਕ ਆਮ ਰਾਇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਬੇਅੰਤ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ, ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ, **ਤੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪਰੇ ਰਹ।** "ਪਰੇ ਰਹ" (ἀποτρέπω, ਆਪਟ੍ਰੈਪੋ) ਤੋਂ ਹੈ; ਇਹ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਜੁੜਣ ਤੋਂ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ ਹੈ।⁵¹ NKJV ਵਿਚ ਹੈ "ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ।"

ਸਧਾਰਣ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬੁਰੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ (ਜ਼ਬੂਰਾਂ 1:1), ਪਰ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਬੁਰੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ "ਜਗਤ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲਣਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ" (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:10)। ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਝੂਠੇ ਸਿੱਖਿਆਕ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੇਲੇ ਸਨ, "ਪਰੇ ਰਹ" ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੋਸ਼ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਪੈਣੀ ਸੀ (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:25, 26)। ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਸੀ ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ

ਸੰਪਰਕ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ-ਸ਼ੈਲੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂਰਖਪੁਣੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਸੀ।

ਭਾਵੇਂ ਪੋਲੁਸ ਨੇ 3:1 ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਵਿਚ (“ਆ ਜਾਣਗੇ”) ਭਵਿੱਖ ਕਾਲ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ “ਭੈੜੇ ਸਮੇਂ” ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ: “ਉਹ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਇਨਕਾਰੀ ਹਨ/ ਤੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪਰੇ ਰਹੁ” (3:5; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਕੁਝ ਲੋਕ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਪਰੇ ਰਹੁ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ ਜੇਕਰ ਦੇਸ਼ੀ ਪੱਖ ਤੋਂ ਬਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਛਚਾਤਾਪ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।⁵² ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬੰਦ ਤੀਤੁਸ 3:10, 11 ਦੇ ਸਮਾਂਤਰ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ।

ਭਰਿਸ਼ਟ ਲੋਕ (3:6-8)

‘ਕਿਉਂ ਜੋ ਏਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਓਹ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਘਰੇ ਘਰ ਘੁਸ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੇਠੀਆਂ ਤੀਵੀਆਂ ਨੂੰ ਮੋਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਾਪਾਂ ਨਾਲ ਲੱਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਨਾ ਪਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਮਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵਹਿ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਸਦਾ ਸਿੱਖਦੀਆਂ ਤਾਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਸਤ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਕਦੇ ਅੱਪੜ ਨਹੀਂ ਸੱਕਦੀਆਂ। ਅਤੇ ਜਿਸ ਪਰਕਾਰ ਯੰਨੇਸ ਅਤੇ ਯੰਬਰੇਸ ਨੇ ਮੂਸਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਇਸੇ ਪਰਕਾਰ ਏਹ ਵੀ ਜਿਹੜੇ ਬੁੱਧ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਰਚਾ ਵੱਲੋਂ ਅਪਰਵਾਨ ਹਨ ਸਚਿਆਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਆਇਤਾਂ 6, 7. ਪੋਲੁਸ ਨੇ ਝੂਠ ਦੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਾਲਬਾਜੀ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ: ਕਿਉਂ ਜੋ ਏਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਓਹ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਘਰੇ ਘਰ ਘੁਸ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੇਠੀਆਂ ਤੀਵੀਆਂ ਨੂੰ ਮੋਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਾਪਾਂ ਨਾਲ ਲੱਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਨਾ ਪਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਮਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵਹਿ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪੋਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ “ਘਰੇ ਘਰ ਘੁਸ” ਜਾਂਦੇ ਹਨ। “ਘੁਸ” ἐνδύω (ਐਨਡ੍ਰਿਊਨੇ) ਤੋਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹੈ “ਘੁਸ ਕੇ” ਪਰ “ਦੁਸਰੀ ਅਤੇ ਅਣਤੰਤਰ ਮਹੱਤਤਾ ਅੰਦਰ ਰੋਗਣਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣਾ”⁵³ (ਵੇਖੋ KJV)। ਬਾਉਰ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡ੍ਰਿਊਨੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ “ਛਲ ਜਾਂ ਦਿਖਾਵੇ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ।”⁵⁴ ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕਹਿ ਦੇਈਏ, “ਉਹ ਅੰਦਰ ਘੁਸ ਗਏ।”

ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਕੁਝ ਕਿੱਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਦਿਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇਸਤਰੀਆਂ ਘਰ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਸਿੱਧੇ ਸਾਦੇ ਮੂੰਹ, ਸੁੰਦਰ ਵਿਹਾਰ, ਆਕਰਸ਼ਕ ਮੁਸਕੁਰਾਹਟ, ਦਯਾ ਵਾਲੇ ਵਿਹਾਰ, ਅਤੇ ਚਾਪਲੂਸੀ ਵਾਲੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਦੁਆਰਾ, ਝੂਠੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਰੋਨਾਲਡ ਏ. ਵਾਰਡ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ “ਮਿੱਠੀ ਜੀਭ ਵਾਲੇ ਬਦਮਾਸ਼”⁵⁵ ਕਿਹਾ।

ਘਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਵਾਰ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਨੁੱਖ “ਹੇਠੀਆਂ ਤੀਵੀਆਂ ਨੂੰ ਮੋਹ” ਲੈਣਗੇ। “ਹੇਠੀਆਂ ਤੀਵੀਆਂ” ὑποκρίτων (ਗੁਨਾਆਈਕਾਰੀਅਨ) ਦੇ ਬਹੁਵਚਨ ਰੂਪ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ। ਇਹ ὑπὸν (ਗੁਨੇ) ਦਾ ਇੱਕ ਘਟੀਆ ਰੂਪ ਹੈ, ਜੋ “ਤੀਵੀਆਂ” ਜਾਂ “ਪਤਨੀ” ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ “ਛੋਟੀ ਇਸਤਰੀ” ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਭਾਵ ਗੁਨਾਆਈਕਾਰੀਅਨ ਵਿਚ ਘ੍ਰਿਣਾ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਘ੍ਰਿਣਾ ਨੂੰ

ਪਰਗਟ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ, ਅਨੁਵਾਦਕਾਂ ਨੇ “ਕਮਜ਼ੋਰ ਇੱਛਾ” (CJB), “ਭੋਲੀ” (NKJV), “ਅਸਥਿਰ ਅਤੇ ਲੋੜਮੰਦ” (MSG), ਅਤੇ “ਮੂਰਖ” (KJV) ਵਰਗੇ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ “ਆਤਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਆਣੇ” ਨੂੰ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਇਹ ਪੋਲੁਸ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਧਰਮੀ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ,⁵⁶ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਅੱਜ ਵੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਗੋਂ, ਪੋਲੁਸ ਨੇ ਝੂਠੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਇਸਤਰੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਹੁਣ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਖਾਸ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ (ਭਾਵੇਂ ਆਦਮੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਇਸਤਰੀ) ਪੰਥਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਨਮੋਹਕ ਬੁਲਾਹਟ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿ ਵਧੇਰੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਤੋੜ ਲੈਣ ਦੇ ਲਈ ਪੱਕੇ ਹੋਏ ਫਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਝੂਠੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ “ਮੋਹ ਲੈਣਾ” ਸੀ। “ਮੋਹ ਲੈਣਾ” (αἰχμαλωτίζω, *ਏਚਮਲੋਟੀਜ਼ੋ*) ਯੁੱਧ ਦੇ ਕੈਦੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ αἰχμή (*ਏਚਮੇ*, “ਇੱਕ ਭਾਲਾ”) ਅਤੇ ὄλωτος (*ਓਲੋਟੋਸ*, “ਬੰਦੀ ਬਣਾਉਣਾ”) ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਕਿਰਿਆ ਅਸਲ ਵਿਚ “ਇੱਕ ਬਰਛੇ”⁵⁷ ਦੇ ਨਾਲ “ਫੜਿਆ ਜਾਣਾ” ਹੈ। ਪਰ, ਇਸ ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਵਿਚ, ਫੌਜੀ ਪਹਿਲੂ “ਵੱਸ ਵਿਚ ਕਰਨ” ਦੇ ਹੋਰ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।⁵⁸

“ਹੋਛੀਆਂ ਤੀਵੀਆਂ” ਝੂਠੇ ਸਿੱਖਿਅਕਾਂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ “ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ” ਸਨ। “ਲੱਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ,” σωρεύω (*ਸੋਰਿਓ*) ਤੋਂ ਹੈ, ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ।⁵⁹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਪਾਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਮੀਰਾਂ ਤੇ ਲੱਦੇ ਹੋਏ ਸਨ; ਉਹ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਨਾਲ “ਲੱਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ”⁶⁰ ਸਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਨਵੇਂ ਮਨ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇੰਜੀਲ ਵਿਚ ਦਯਾ ਅਤੇ ਮਾਫ਼ੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਸੀ।

ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਕੀ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ (ਮਹਾਂਨਗਰੀ) ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਾਂਗ, ਅਫ਼ਸੂਸ ਬਹੁਤ ਅਨੈਤਿਕ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸਤਰੀਆਂ ਭੂਤਕਾਲ ਵਿਚ ਮੰਦਰ ਦੀਆਂ ਵੇਸਵਾਵਾਂ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਉਹ ਵਧੇਰੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀਆਂ ਸਨ (ਮੱਤੀ 11:28)। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਝੂਠੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਆ ਗਏ।

ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਦੇਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ: “ਨਾਨਾ ਪਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਮਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵਹਿ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ।” “ਇੱਛਾਵਾਂ” ἐπιθυμία (*ਏਪਿਥੁਮੀਆ*) ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ ਤੇਜ਼ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ – ਇਸ ਬੰਦ ਵਿਚ, ਤੇਜ਼ ਬੁਰੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ।⁶¹ ਪੋਲੁਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 8:13), ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਥੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਇੱਕ ਹਾਰੀ ਹੋਈ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਝੂਠੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਇਦ ਯੂਨਾਨੀ ਫ਼ਿਲਾਸਫੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਨ। ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕੋ!” (ਵੇਖੋ 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4:3), ਜਦਕਿ ਦੂਸਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਨੂੰ

ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿਓ! ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਦੌੜਣ ਦਿਓ!” ਇਹ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸ਼ਾਇਦ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, “ਆਪਣੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੋ।”

ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਬਿਆਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ “ਸਦਾ ਸਿੱਖਦੀਆਂ ਤਾਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਸਤ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਕਦੇ ਅੱਪੜ ਨਹੀਂ ਸੱਕਦੀਆਂ” (3:7)। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੇ ਚੰਗਾ ਹੈ; ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿ ਕੀ ਬੁਰਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਰਗੇ ਸਨ, ਜੋ ਇੱਧਰੋਂ, ਉੱਧਰੋਂ, ਅਤੇ ਹਰ ਥਾਂ ਤੋਂ ਥੋੜੀ ਥੋੜੀ (ਸੱਚੀ ਜਾਂ ਝੂਠੀ) ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੋਖੀ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। NLT ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, “ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਵੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।” ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਸੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ (ਵੇਖੋ 4:3)। ਅੰਤ ਵਿਚ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਤੇ ਪੁੱਜੇ। ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੇ ਉਹ “ਸਤ ਦਾ ਗਿਆਨ”⁶² ਸੀ। ਇਹ ਦੁਖਦਾਇਕ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ ਸਤ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 8:32)। ਸੱਚਾਈ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਲੋਕ ਝੂਠ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਣਗੇ ਅਤੇ ਭਟਕ ਜਾਣਗੇ (2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 2:10-12)।

ਆਇਤ 8. ਇਸ ਆਇਤ ਵਿਚ, ਪੌਲੁਸ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲ ਮੁੜਿਆ। ਅਤੇ ਜਿਸ ਪਰਕਾਰ ਯੰਨੇਸ ਅਤੇ ਯੰਬਰੇਸ ਨੇ ਮੂਸਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਇਸੇ ਪਰਕਾਰ ਏਹ ਵੀ ... ਸਚਿਆਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਯੰਨੇਸ ਅਤੇ ਯੰਬਰੇਸ ਮਿਸਰ ਦੇ ਦੋ ਜਾਦੂਗਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੂਸਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਫ਼ਿਰਊਨ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਖੜਾ ਸੀ ਕਿ, “ਮੇਰੀ ਪਰਜਾ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੇਹ” (ਵੇਖੋ ਕੂਚ 5:1)।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਬਰਾਨੀ ਬਾਈਬਲ ਨੇ ਫ਼ਿਰਊਨ ਦੇ ਜਾਦੂਗਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲਏ, ਪਰ ਯਹੂਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਜਣਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ “ਯੰਨੇਸ” ਅਤੇ “ਯੰਬਰੇਸ” ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪੌਲੁਸ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਮਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਵਾਇਤੀ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।⁶³ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਮਾਂ ਨੂੰ ਮੌਖਿਕ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਸਟੀਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਂਭਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਜਾਂ ਦੂਸਰੀ ਸਤਾਬਦੀ ਈਸਵੀ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚ, “ਯੰਨੇਸ” ਨਾਮ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਰਿਕਾਰਡ ਮ੍ਰਿਤ ਸਾਗਰ ਦੀਆਂ ਪੋਥੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।⁶⁴ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਅਰਾਮੀ ਤਾਰਗਮ ਵਿਚ “ਯੰਨੇਸ” ਅਤੇ “ਯੰਬਰੇਸ” ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਪਰਗਟ ਹੋਏ ਹੋਣ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਰਗਮ ਵਿਚ ਕੂਚ 7:11 ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।⁶⁵

ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀ, ਜੋ ਬੇਨਾਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਰੱਖਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ “ਯੰਨੇਸ” ਅਤੇ “ਯੰਬਰੇਸ” ਨਾਮਾਂ ਦੀ ਕਾਢ ਕੱਢੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋ ਜਾਦੂਗਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਦੋਵੇਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸਨ।⁶⁶ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੌਲੁਸ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਵਿਅੰਗ ਕੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿ, “ਝੂਠੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਯਹੂਦੀ ਕਲਪਿਤ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਮੈਂ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਕਲਪਿਤ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਾਂਗਾ।”⁶⁷

3:8 ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਣ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ

ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਮਤਲਬ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਸੌਖਾ ਹੈ: ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਮੂਸਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੂਠੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ ਸੀ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਉਹ, ਜਿਹੜੇ ਬੁੱਧ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸਨ। “ਬੁੱਧ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ” καταφθείρω (ਕਾਤਾਫਥੇਰੋ) ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਰਿਆ φθείρω (ਫਥੇਰੋ, “ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ”) ਤੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ κατά (ਕਾਤਾ)⁶⁸ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਤੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਬੁੱਧ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਸੱਚ ਅਤੇ ਝੂਠ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬੁੱਧ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਝੂਠ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਣ ਦੀ ਸਾਰੀ ਆਸ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਲੋਕ ਨਿਹਚਾ ਵੱਲੋਂ ਅਪਰਵਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। “ਨਿਹਚਾ” ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸਮੂਹ ਹੈ। ਕੋਈ “ਅਪਰਵਾਨ” (ἀδόκιμος, ਅਡੋਕੀਮੋਸ) ਚੀਜ਼ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ ਹੋ ਗਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੂੜੇ ਦੇ ਢੇਰ ਉੱਤੇ ਸੁੱਟੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।⁶⁹ ਝੂਠੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੁਆਰਾ ਤੱਕੜੀ ਨਾਲ ਤੋਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਘੱਟ ਨਿਕਲੇ (ਵੇਖੋ ਦਾਨੀਏਲ 5:27)।

ਅਸਫਲ ਲੋਕ (3:9)

ਪਰ ਏਹ ਅਗਾਰਾਂ ਨਾ ਵਧਣਗੇ ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਏਹਨਾਂ ਦਾ ਮੂਰਖਪੁਣਾ ਸਭਨਾਂ ਉੱਤੇ ਪਰਗਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਓਹਨਾਂ ਦਾ ਭੀ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਆਇਤ 9. ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਚਿੱਤਰ ਨੂੰ ਉਲੀਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ (ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਨਿਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ) ਪੌਲੁਸ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜਾਣ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਲੋੜ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਕੁਝ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ: **ਪਰ ਏਹ ਅਗਾਰਾਂ ਨਾ ਵਧਣਗੇ** [προκόπτω, ਪ੍ਰੋਕੋਪਟੋ⁷⁰] **ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਏਹਨਾਂ ਦਾ ਮੂਰਖਪੁਣਾ ਸਭਨਾਂ ਉੱਤੇ ਪਰਗਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।** “ਮੂਰਖਪੁਣਾ” ἄνοια (ਅਨੋਆ) ਦਾ ਇੱਕ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ, ਜੋ νοῦς (ਨਾਓਸ, “ਬੁੱਧੀ” ਜਾਂ “ਸਮਝ”) ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ α (ਅ) ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਕਾਰਾਤਮਕ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ “ਸਮਝ ਤੋਂ ਰਹਿਤ”⁷¹ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। GNT ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਇਹ ਹੈ: “ਹਰ ਕੋਈ ਵੇਖੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਮੂਰਖ ਹਨ।”

ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ, ਪੌਲੁਸ ਮੂਸਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵੱਲ ਮੁੜਿਆ: **ਜਿਵੇਂ ਓਹਨਾਂ (ਯੰਨੇਸ ਅਤੇ ਯੰਬਰੇਸ) ਦਾ ਭੀ ਹੋਇਆ ਸੀ।** ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਹਾਰੂਨ ਨੇ ਮੂਸਾ ਦੇ ਢਾਂਗੇ ਨੂੰ ਸੁੱਟਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਸੱਪ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਫ਼ਿਰਉਨ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਜਾਦੂਗਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੰਤ੍ਰਾਂ ਜੰਤ੍ਰਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਮੂਸਾ ਦੇ ਸੱਪ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੱਪਾਂ ਨੂੰ ਖਾ ਲਿਆ (ਕੂਚ 7:10-12)। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੇ ਬਵਾਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ, ਜਾਦੂਗਰਾਂ ਨੇ “ਓਵੇਂ ਹੀ ਕੀਤਾ” (ਕੂਚ 7:22; 8:7); ਪਰ, ਡੱਡੂਆਂ ਦੀ ਬਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, “ਜਾਦੂਗਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੰਤ੍ਰਾਂ ਜੰਤ੍ਰਾਂ ਨਾਲ ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਭਈ ਓਹ ਜੁੱਆਂ ਲੈ ਆਉਣ ਪਰ ਓਹ ਲਿਆ ਨਾ ਸੱਕੋ” (ਕੂਚ 8:18; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਉਹ ਨਿਰਾਦਰ ਦੇ ਵਿਚ ਕੱਢ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੂਰਖਤਾ ਪਰਗਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਜਦਕਿ ਹਮੇਸ਼ਾ ਭੈੜੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਝੂਠੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣਗੇ, ਪਰ ਆਖਿਰਕਾਰ, ਹਰ ਝੂਠੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਸਫਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ

“ਏਹਨਾਂ ਦਾ ਮੂਰਖਪੁਣਾ ਸਭਨਾਂ ਉੱਤੇ ਪਰਗਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।” ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਮਝਦਾਰ ਚਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੂਰਖਤਾ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਵੇਖਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮਰ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੇ ਦਿਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ (ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ) ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਯਕੀਨ ਦੁਆਇਆ ਕਿ, ਛੇਤੀ ਜਾਂ ਦੇਰ ਨਾਲ, ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣਗੇ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਹਨ।

9 ਆਇਤ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਭਾਵੇਂ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਭੈੜਾ ਸਮਾਂ ਹੋਵੇ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਉਸ ਨੇ ਵਾਇਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਬਚਨ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਟਲੇਗਾ (ਮੱਤੀ 24:35) ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਨਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ (ਮੱਤੀ 16:18)। “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਧਰੀ ਹੋਈ ਪੱਕੀ ਨੀਂਹ ਅਟੱਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਹ ਦੇ ਉੱਤੇ ਇਹ ਮੋਹਰ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਭਈ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ” (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:19)।

ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ

ਧਰਮ ਤਿਆਗ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਚਿੰਤਾ (3:1-5)

1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4:1-5 ਦੇ ਵਾਂਗ, 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:1-5 ਉਸ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਦੀ ਭਵਿੱਖਵਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦਕਿ 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1-5 ਸਿਧਾਂਤਵਾਦੀ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਦੀ ਭਵਿੱਖਵਾਣੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:1-5 ਦਾ ਅਰਥ ਨੈਤਿਕ ਧਰਮ ਤਿਆਗ ਹੈ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਵਾਲਟਰ ਬਾਉਰ, *ਏ ਗ੍ਰੀਕ-ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲੈਕਸੀਕਨ ਆਫ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਐਂਡ ਅਦਰ ਅਰਲੀ ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਲਿਟ੍ਰੇਚਰ*, ਤੀਸਰਾ ਸੰਸਕਰਣ, ਸੋਧਿਆ ਸੰਸਕਰਣ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਨ। ਫਰੈਡਰਿਕ ਵਿਲੀਅਮ ਦਨਕਰ (ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਪ੍ਰੈੱਸ, 2000), 1075-76. ²ਰੋਨਾਲਡ ਏ. ਵਾਰਡ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, *ਕਮੈਂਟਰੀ ਆੱਨ 1 ਐਂਡ 2 ਤਿਮੋਥੀ ਐਂਡ ਟਾਈਟਸ* (ਵਾਕੋ, ਟੈਕਸਾਸ: ਵਰਡ ਬੁਕਸ, 1974), 186. ³ਡੇਵਿਡ ਲਿਪਸਕੋਬ ਅਤੇ ਜੇ. ਡਬਲਿਊ. ਸ਼ੈਫਰਡ, *ਏ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆੱਨ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਅਪਿਸਟਲਸ*, ਜਿਲਦ 5 (ਨੈਸਵਿਲ: ਗੋਸਪਲ ਐਡਵੇਂਚ ਕੰਪਨੀ, 1942), 226. ⁴ਕੁਝ ਲੋਕ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਸਮੋ” (καίρος, *ਕਾਇਰੋਸ* ਦੇ ਬਹੁਵਚਨ ਤੋਂ) ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਮੌਸਮ” ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਬੁਰੇ ਦਿਨ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਕਦੀ ਕਦੀ ਵਿਗੜਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਦੂਸਰੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬਦਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ; ਪਰ, ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲਈ, “ਭੈੜੇ ਸਮੇਂ” ਰਹਿਣ ਦੇ ਲਈ ਆਏ ਹਨ। ⁵ਐੱਚ. ਸੀ. ਜੀ. ਮੈਲ, *ਸਟੈਂਡੀਜ਼ ਇਨ ਸੈਕੰਡ ਤਿਮੋਥੀ*, ਕਰੈਗਲ ਪਾਪੁਲਰ ਕਮੈਂਟਰੀ ਸੀਰੀਜ਼ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੇਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਕਰੈਗਲ ਪਬਲਿਕੇਸ਼ਨ, 1977), 105. ⁶ਵੇਨੇ ਨੈਕਸਨ, *ਬੀਫੋਰ ਆਈ ਡਾਈ: ਪੌਲੁਸ ਲੈਟਰਸ ਟੂ ਤਿਮੋਥੀ ਐਂਡ ਟਾਈਟਸ* (ਸਟੇਕਟੋਨ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ: ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਕੋਰੀਅਰ ਪਬਲਿਕੇਸ਼ਨਸ, 2007), 254. ⁷“ਮਨੁੱਖ” ਆਮ ਸ਼ਬਦ ἄνθρωπος (*ਅੰਥਰੋਪੋਜ਼*) ਤੋਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੁਰਖ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ⁸ਵਾਲਟਰ ਐੱਲ. ਲਾਏਫੇਲਡ, *1 ਐਂਡ 2 ਤਿਮੋਥੀ, ਟਾਈਟਸ*, ਦ NIV ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੇਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਜੋਡੋਰਵਨ, 1999), 270. ⁹ਫਿਲਿਆ ਵੀ ਸੰਯੁਕਤ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਨੇਕੀ ਦੇ ਵੈਰੀ” (3:3) ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ¹⁰ਡੇਵਿਡ ਐੱਲ. ਰੇਪੜ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਲੰਬੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, *ਗੈਟਿੰਗ ਸੀਰੀਅਸ ਅਬਾਊਟ ਲਵ* (ਸਰਸੀ, ਆਰਕਾਨਸਾਸ: ਰਿਸੋਰਸ ਪਬਲਿਕੇਸ਼ਨਸ, 1992), 20-22.

¹¹ਮੱਤੀ 22:39 ਵਿਚ “ਪਿਆਰ” ਕਿਰਿਆ ἀγαπάω (*ਅਗਾਪਾਓ*) ਹੈ। ਸੰਬੰਧਤ ਨਾਂਵ ਰੂਪ, ἀγάπη (*ਅਗਾਪੇ*),

1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:5 ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।¹²ਫ਼ਰੀਸੀ ਰੂਪਿਆਂ ਦੇ ਲੋਭੀਆਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ (ਲੂਕਾ 16:14)।¹³ਡਬਲਿਊ. ਈ. ਵਾਇਨ, ਮੈਰਿਲ ਐਂਡ ਅੰਗਰ, ਅਤੇ ਵਿਲੀਅਮ ਵਾਇਟ, ਜੂਨੀਅਰ, *ਵਾਇਨਸ ਕੰਪਲੀਟ ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਟਰੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ਼ ਓਲਡ ਐਂਡ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਵਰਡਸ* (ਨੈਸ਼ਵਿਲ: ਥੋਮਸ ਨੈਲਸਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, 1985) 71.¹⁴ਵਿਲੀਅਮ ਬਾਰਕਲੇ, *ਦੀ ਲੈਟਰਸ ਟੂ ਤਿਮੋਥੀ, ਟਾਈਟਸ, ਐਂਡ ਫਿਲੋਮੇਨ*, ਸੇਧ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਨ, ਦ ਡੇਲੀ ਸਟੱਡੀ ਬਾਈਬਲ (ਫਿਲਦਲਫੀਏ: ਵੇਸਟਮਿੰਸਟਰ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1975), 185.¹⁵ਬਾਉਰ, 41.¹⁶ਜੇਸਫ਼ ਹੈਨਰੀ ਥਾਇਸ, *ਗਰੀਕ-ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲੈਕਸੀਕਨ ਆਫ਼ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ* (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਜੋਡੇਰਵਨ, ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1962), 25.¹⁷ਵਾਇਨ, ਅੰਗਰ, ਅਤੇ ਵਾਇਟ, 495.¹⁸ਇਹੀ ਅਨੁਵਾਦ 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:13 ਵਿਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।¹⁹ਵਾਇਨ, ਅੰਗਰ, ਅਤੇ ਵਾਇਟ, 173.²⁰ਬਰੂਸ ਬੀ. ਬਰਟਨ, ਡੇਵਿਡ ਆਰ. ਵੀਰਮੈਨ, ਅਤੇ ਨੀਲ ਵਿਲਸਨ, *1 ਤਿਮੋਥੀ, 2 ਤਿਮੋਥੀ, ਟਾਈਟਸ*, ਲਾਇਫ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਾਈਬਲ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਵਹੀਟਨ, ਇਲੀਨੋਇਸ: ਟਿੰਡਲ ਹਾਊਸ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, 1993), 205.

²¹ਮਾਈਕ ਹਿਕਸਨ, "ਪੈਰੋਲਿਸ ਟਾਇਮਸ ਸੈਲ ਕੰਮ (ਸੈਕੰਡ ਤਿਮੋਥੀ 3:1)," *ਸਪਿਰਚੁਅਲ ਸਵੇਡ* 44, ਨੰਬਰ 3 (ਅਪ੍ਰੈਲ 2013): 17.²²ਵਿਲੀਅਮ ਸੈਕਸਪੀਅਰ *ਕਿੰਗ ਲੀਅਰ* 1.4.²³ਬਾਰਕਲੇ, 187.²⁴ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:9 ਦੇ ਵਾਂਗ *ਐਨੋਸਿਅਸ* ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ "ਕੁਧਰਮੀਆਂ" ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਜਾਂ ਜੋ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।²⁵ਜੈਨ ਆਰ. ਡਬਲਿਊ. ਸਟੋਟ, *ਗਾਰਡ ਦ ਗੋਸਪਲ: ਦ ਮੈਸੇਜ ਆਫ਼ 2 ਤਿਮੋਥੀ*, ਦ ਬਾਈਬਲ ਸਪੀਕਸ ਟੂਡੇ (ਡਾਨਰਸ ਗਰੂਵ, ਇਲੀਨੋਇਸ: ਇੰਟਰਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1973), 85.²⁶ਰੇਪੜ, 19.²⁷ਵਾਇਨ, ਅੰਗਰ, ਅਤੇ ਵਾਇਟ, 320.²⁸ਬਾਉਰ, 144.²⁹*ਡਾਇਆਬੋਲੋਸ* ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:11 ਵਿਚ "ਉਂਗਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ" ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।³⁰ਵਾਇਨ, ਅੰਗਰ, ਅਤੇ ਵਾਇਟ, 322, 559.

³¹ਲਾਇਫੇਲਡ, 270.³²ਵਾਇਨ, ਅੰਗਰ, ਅਤੇ ਵਾਇਟ, 234; ਬਾਉਰ, 79.³³ਬਾਰਕਲੇ, 190.³⁴ਵਾਇਨ, ਅੰਗਰ, ਅਤੇ ਵਾਇਟ, 163.³⁵NASB ਵਿਚ, ਤੀਤੁਸ 1:8 φιλύγαθος ਦੇ ਇੱਕ ਰੂਪ ਨੂੰ "ਨੈਕੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ" ਦੇ ਰੂਪ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।³⁶ਵਾਇਨ, ਅੰਗਰ, ਅਤੇ ਵਾਇਟ, 64.³⁷ਬਾਉਰ, 867.³⁸ਵਾਇਨ, ਅੰਗਰ, ਅਤੇ ਵਾਇਟ, 295.³⁹ਡੋਨਾਲਡ ਗੁਬਰੀ, *ਦ ਪਾਸਬਾਨਲ ਅਪਿਸਲਸ*, ਸੋਧਿਆ ਸੰਸਕਰਣ, ਦ ਟਿੰਡਲ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀਜ਼ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੇਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਡਰਮੈਂਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1990), 169.⁴⁰ਬਾਉਰ, 873.

⁴¹1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:6 ਵਿਚ ਦੱਬੀ ਹੋਈ ਸੋਚ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਟੂਡੇ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।⁴²ਵਾਇਨ, ਅੰਗਰ, ਅਤੇ ਵਾਇਟ, 383.⁴³ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਤੇ, 251.⁴⁴ਬਾਉਰ, 660.⁴⁵ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਤੇ, 412. ਇੱਕ ਮਸੀਹੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਉਹ "ਪੂਰੀ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾਈ ਵਿੱਚ" (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:2) ਜੀਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਲਾਭ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਵੇਖੋ 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 6:5)।⁴⁶ਲਾਇਫੇਲਡ, 271.⁴⁷ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ 3:5 ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਲਈ ਮਸੀਹੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੈਲੂਸ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਅਫ਼ਸੂਸ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਝੂਠੇ ਸਿੱਖਿਆਕ ਸਨ।⁴⁸ਜੈ. ਗਲੈਨ ਗੋਲਡ, *ਬੀਕਨ ਬਾਈਬਲ ਕਮੈਂਟਰੀ* ਵਿਚ, "1 ਐਂਡ ॥ ਤਿਮੋਥੀ, ਟਾਈਟਸ," ਜਿਲਦ 9 (ਕੰਸਾਸ ਸਿਟੀ, ਮਿਸੈਰੀ: ਬੀਕਨ ਹਿਲ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1965), 648.⁴⁹ਡੇਟਨ ਕੀਸੇ, "ਐਨ ਅਪੀਲ ਟੂ ਬੀ ਆਨ ਗਾਰਡ ਇਨ ਦਾ ਲਾਸਟ ਡੇਜ਼ (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3)," *ਟਰੱਥ ਫਾਰ ਟੂਡੇ* 18 (ਜੂਨ 1997): 4.⁵⁰"ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ" (ἀρνήσασθαι, ਆਰਨੀਓਮਾਈ) ਹੈ (ਵੇਖੋ 2:12)।

⁵¹ਬਾਉਰ, 124.⁵²ਲਿਪਸਕੋਥ ਅਤੇ ਸੈਫਰਡ, 230; ਬਰਟਨ, ਵੀਰਮੈਨ, ਅਤੇ ਵਿਲਸਨ, 208; ਗੁਬਰੀ, 170.⁵³ਵਾਇਨ, ਅੰਗਰ, ਅਤੇ ਵਾਇਟ, 138.⁵⁴ਬਾਉਰ, 333.⁵⁵ਵਾਰਡ, 189.⁵⁶ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਸੀ (ਵੇਖੋ 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:9-15; 3:11; 5:3-16; ਤੀਤੁਸ 2:3-5)।⁵⁷ਵਾਇਨ, ਅੰਗਰ, ਅਤੇ ਵਾਇਟ, 88.⁵⁸ਬਾਉਰ, 31.⁵⁹ਵਾਇਨ, ਅੰਗਰ, ਅਤੇ ਵਾਇਟ, 295.⁶⁰ਬਾਉਰ, 985.

⁶¹ਜੁਆਨੀ ਦੀਆਂ "ਕਾਮਨਾਂ" (*ਏਪੀਸੁਮੀਆ*) ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ 2:22 ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2 ਅਤੇ 3 ਦੀਆਂ "ਕਾਮਨਾਂ" ਜਾਂ "ਕਾਮ ਵਾਸਨਾਵਾਂ" ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਜਿਨਸੀ ਹੋਣ, ਪਰ ਉਹ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।⁶²"ਸਤ ਦੇ ਗਿਆਨ" ਵਾਕ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ, 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:4 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ।⁶³ਆਰ. ਸੀ. ਐੱਚ. ਲੈਨਸਕੀ, *ਦ ਇੰਟਰਪ੍ਰੀਟੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਸੈਂਟ ਪੌਲਸ ਅਪਿਸਟਲਸ ਟੂ ਦ ਕੋਲੋਸੀਅਨਸ, ਟੂ ਦੀ ਥਸਲੋਨੀਅਨਸ, ਟੂ ਤਿਮੋਥੀ, ਟੂ ਟਾਈਟਸ ਐਂਡ ਟੂ ਫਿਲੋਮੇਨ* (ਐਨ. ਪੀ.: ਲੂਥਰਨ ਬੁੱਕ ਕੰਸਰਨ, 1937; ਮੁੜ ਛਾਪਿਆ, ਕੇਲੰਬਸ, ਓਹੀਓ: ਵਾਰਟਬਰਗ ਪ੍ਰੈੱਸ,

1946), 828. ⁶⁴ਡੋਮੈਸਕਸ ਡਾਕੂਮੈਂਟ 5:17-19. ⁶⁵ਕੂਚ 7:11 ਤੇ ਤਾਰਗੁਮ ਆਫ ਸੂਡੋ-ਜੋਨਾਥਨ। ⁶⁶ਕਾਰਲ ਐਡਵਿਨ ਅਰਮਰਡਿੰਗ ਨੇ ਯੰਨੇਸ ਅਤੇ ਯੰਬਰੇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ "ਕੰਨਫਿਊਜ਼ਡ ਲੈਜੰਡਸ" ਲੇਬਲ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਪੁਰਾਤਨ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦੰਦ ਕਥਾਵਾਂ ਪਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। (ਕਾਰਲ ਐਡਵਿਨ ਅਰਮਰਡਿੰਗ, "ਯੰਨੇਸ ਅਤੇ ਯੰਬਰੇਸ," ਦਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਟੈਂਡਰਡ ਬਾਈਬਲ ਐਨਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ ਵਿਚ, ਸੋਪਿਆਸੰਸਕਰਣ, ਸੰਸਕਰਣ, ਜੈਫਰੀ ਡਬਲਿਊ ਬਰੇਮਲੇ [ਗ੍ਰੈਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਡਰਮੈਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1982], 2:966.) "ਬੁੱਕ ਆਫ ਯੰਨੇਸ ਐਂਡ ਯੰਬਰੇਸ" ਤੋਂ ਅੰਸ ਵੀ ਖੋਜੇ ਗਏ ਹਨ। (ਜੇਮਸ ਐੱਚ. ਚਾਰਲਸਵਰਥ, ਸੇਧ, ਦਾ ਓਲਡ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਸਿਯੂਡੀਪੋਗ੍ਰਾਫਾ [ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਡਬਲਡੇ, 1985], 2:437-42.) ⁶⁷ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਦੋ ਜਾਦੂਗਰਾਂ ਦੇ ਚਿੱਤਰਣ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਛੂਠੇ ਸਿੱਖਿਅਕਾਂ ਨੇ ਜਾਦੂ ਦੀਆਂ ਕਲਾਵਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਫਸੂਸ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਜਾਦੂਗਰੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 19:19), ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ⁶⁸ਵਾਇਨ, ਅੰਗਰ, ਅਤੇ ਵਾਇਟ, 130; ਬਾਉਰ, 529. ⁶⁹ਤੀਤੁਸ 1:16 ਵਿਚ ਅਡੋਕੀਮੋਸ ਦੇ ਇੱਕ ਰੂਪ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ "ਅਪਰਵਾਨ" ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ⁷⁰ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:16 ਵਿਚ, "ਅਗਾਹਾਂ ਤੋਂ ਅਗਾਹਾਂ" ("ਇਹ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਭਗਤੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ") ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਪ੍ਰੋਕੋਪਟੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

⁷¹ਵਾਇਨ, ਅੰਗਰ, ਅਤੇ ਵਾਇਟ, 245; ਬਾਉਰ, 84.